

Сто років Олексі Ющенку

Село Хоружівка – мальовниче, велике – батьківщина багатьох відомих людей. Серед них і Олекса Якович Ющенко. Заслужений діяч мистецтв, лауреат багатьох літературних премій. У своїх творах завжди віддавав шану землякам-хліборобам, вчителям, садівникам і майстрам народного мистецтва.

обласної газети «Молодий комунар». В передвоєнний час керував літературним об'єднанням Чернігівщини.

За часів Великої Вітчизняної війни Олекса Якович працював редактором на радіостанції імені Тараса Григоровича Шевченка в місті Саратов, потім – у Казахстані. Вже тоді займався письменницькою діяльністю. 1943 року один з віршів, «Пісня полонянки», був покладений на музику і транслювався по радіо на окуповані території Радянського Союзу. Пісня була популярною у населення окупованих областей, серед бійців Радянської Армії, партизанів та підпільників, які вели боротьбу з окупантами. Вже 1944 року Олекса Якович став членом Спілки письменників

78 збірок, нарисів та інших, окремо виданих книг.

Творчість Олекси Яковича Ющенка вельми багатогранна. Основним її напрямком є поезія, у якій автор возвеличує людину праці, ушляковує велич Батьківщини, оспівує красу рідної природи. Багато віршів було покладено композиторами на музику. Серед збірок вокальних творів та пісень можна назвати книги «Україно, серце моє», «Ромен-цвіт» та «Проліски». Їх загальний наклад перевищив 6 тисяч примірників.

Окремою сторінкою творчості Олекси Ющенка є твори для дітей. У різні роки вийшли збірки поезій для дітей «В гості до бабусі», «Побувайте на Десні», «Уклін красі», «Щоб гарними росли» та інші. Загальний тираж книг пере-

Зрілі роки

Якович у своїй творчості й теми краєзнавства. Цінною з цієї точки зору є його книга «Хоружівка – село моє», в якій автор зібрав багатий краєзнавчий матеріал про історію рідного села.

Олекса Ющенко займався також перекладацькою діяльністю, перекладаючи на українську мову твори інших авторів.

Стежки до школи відкривав,
Немов Колумб, школяр!
З кутка свого розгін берем –
То до науки біг!
У сумці, поруч з букварем,
Чи грінка, чи пиріг.
Із яру кожного на шлях
Щоранку йшов школяр,
А влітку – в лузі, в пастухах,
Читав «Солонський яр»
На покуті у хаті в нас
Стояла гірка книг:
І Котляревський, і Тарас,
І Гоголь був між них.
Стежина в кожного своя,
Виводять всі на шлях,
По ньому вирушив і я
В Шамрай, чи Полулях
Дозвілля наше – у гаю,
У лузі, у саду,
Уяву збуджують мою,
Пам'ять згадуєть мене.

Мологі роки

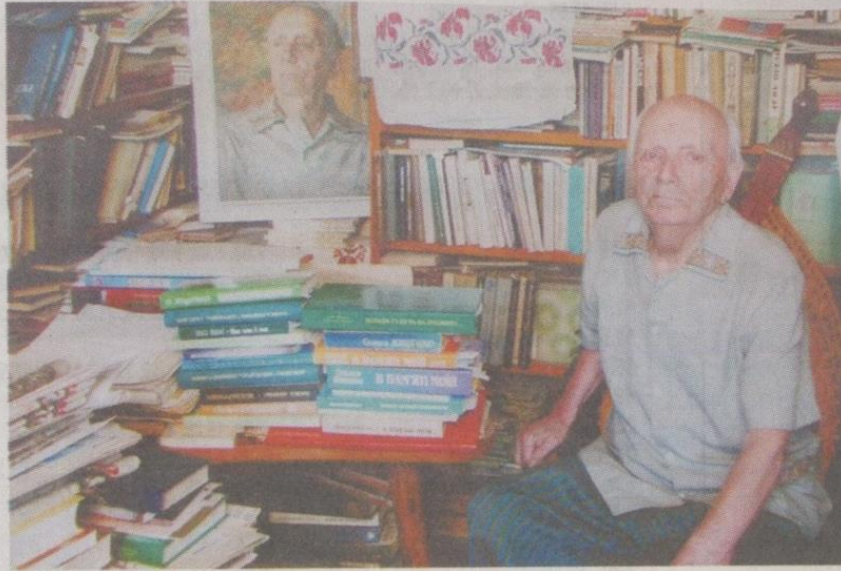
Життєвий шлях Олекси Яковича Ющенка розпочався 2 серпня 1917 року в селі Хоружівка на Сумщині в багатодітній селянській родині. Крім Олекси, у сім'ї були Михайло, Ліда, Ніна.

Олекса Ющенко старанно навчався у Хоружівській семирічній школі. Після школи поступив на навчання до Роменського сільськогосподарського технікуму. Нелегкою була освіта, адже у ті часи відстань між Хоружівкою та Ромнами часто доводилося долати пішки, а ближче закладу, де б можна було продовжити навчання, просто не було. Але потяг до освіти та знань допомагав йому долати труднощі. І після успішного закінчення Роменського сільськогосподарського технікуму він вступив до Ніжинського учительського інституту, який закінчив 1938 року.

Вже з того часу доля пов'язала Олексу Ющенка з Чернігівщиною. Після закінчення Ніжинського учительського інституту працював у редакції чернігівської

СРСР. Після війни була робота в газеті «Зірка». Та й пізніше постійно підтримував тісні теплі стосунки з колективом редакції.

Вже 1945 року виходить друком перша книга Олекси Яковича – збірка поезій «До рідної землі». А починаючи з 1949 року, майже щороку виходила у світ нова книга. У деякі роки виходило по дві чи навіть по три нових книги літератора, а 1981 та 2008 років світ побачили відразу по п'ять нових видань. Всього перу поета-письменника належить

Ющенко в Києві в своїй квартирі

видав 330 тисяч примірників. Крім поетичних, було написано і багато прозових творів. Він збирав та записував спогади про видатних людей свого часу, був відомий і як літературознавець та літературний критик. Серія книг Ющенка «В пам'яті моїй» подає читачеві багато нових штрихів до портретів Максима Рильського, Павла Тичини, Володимира Сосюри, Остапа Вишні, Олександра Олеся, Юрія Яновського, Петра Панча та багатьох інших митців, з якими автор був особисто знайомий. Торкався Олекса

родів тодішнього СРСР. Поет підтримував дружні стосунки як зі світочами української літератури, М. Рильським, П. Тичиною, В. Сосюрою, так і з молодими митцями, П. Ключиною, Д. Кулиняком, А. Воропаєм та іншими, для яких став свого часу справжнім наставником.

Літописець української культури двадцятого століття прожив рясне подіями життя. Та де б не був, думками линув до батьківського порога. Його творчість переплетена яскравими враженнями про мистецьке і літературне життя краю, насичена високою духовністю постатей, що уславили Недригайлівщину.

27 грудня 2008 року Україна понесла важку втрату – пішов від нас видатний діяч літератури Олекса Якович Ющенко.

Життя літератора продовжується у його творах, віршах, які й сьогодні лунають на творчих вечорах, вивчаються в школах. Цими днями Недригайлівщина відзначатиме ювілейну дату – 100-річчя з дня народження поета.

ХОРУЖІВКА – СЕЛО МОЄ...

Хоружівка – село моє –
Ховалось між ярів,
Хатини під соломою
Нам горобець зігрів!
Хоружівка – то чистий став,
Куди не глянеш – яр.

Коли вертаюсь до села –
Лечу неначе птах.
Мене завжди любов несла,
І невидимого крила
Відчув я пружний змах.
Хоружівка – село моє –
Сховалось між ярів.
Хатини під соломою
Нам горобець зігрів...

НА СУЛІ

Забринів, як ранку посланець,
На очеретині промінець.
Срібна крапля падає з весла,
Грає самоцвітами Сула.
Нині я хвилююсь неспроста –
Розкриває лілія вуста,
Розкриває на очах тепер...
Світ в цю урочисту мить завмер!

Юність нецілована у ній
Дивовижній квітці золотій.
Якомога тихше попливу
В казку лугову і лісову,
І стеблину – сонячну струну –
Обережно при Сулі нагну,
Наче перли нанижу на неї
Роси мрії чистої моєї:
Їх любила дівчина одна
В пору ту, що прозвана «весною»...

Тетяна ЯРМОЛЕНКО,
Завідувачка музею-садиби
Олекси Ющенка в с.Хоружівка
науково-дослідного сектору
Недригайлівського
краєзнавчого музею